

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Ing. Bc.Štěpán Pavelka
Číslo	VY_32_INOVACE_17_EL_2.27_Antény
Název	Antény
Téma hodiny	Antény
Předmět	Elektronika
Ročník/y/	2.Ročník
vypracováno	11.1.2013
Anotace	Tato prezentace je určena k výkladu o anténách
Očekávaný výstup	Pochopení základních vlastností elektromagnetických antén
Druh učebního materiálu	prezentace

Anténa je část vysokofrekvenčního vedení upravená tak, aby účinně vyzařovala vysokofrekvenční energii do prostoru – v případě vysílací antény – nebo účinně zachytila přicházející elektromagnetické vlnění – v případě přijímací antény.

Vysílací anténa je určena k přeměně elektrické energie vysokofrekvenčního proudu na energii elektromagnetických vln.

Přijímací anténa naopak slouží k přeměně energie elektromagnetických vln přicházejících z prostoru na energii vysokofrekvenčního proudu.

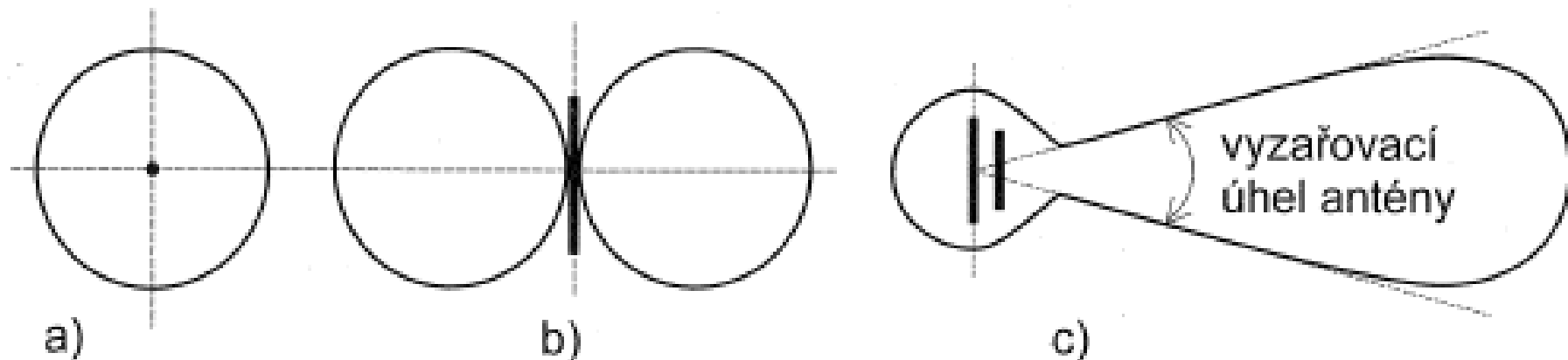
Směrnost antény je schopnost antény vyzařovat elektromagnetické vlny v žádaných směrech:

Vstupní impedanci antény nazýváme vlastní impedanci antény.

Zisk antény udává kolikrát má anténa ve směru maximálního příjmu větší vyzářený výkon (příjem) než anténa všesměrová.

Šířka přenášeného pásma – udává šířku přenášeného frekvenčního pásma. U přijímacích antén pro TV se to udává pomocí kanálů.

Tuto vlastnost posuzujeme podle *směrového (vyzařovacího) diagramu*, který udává závislost intenzity elektromagnetického pole vysílaného anténou na směru vysílání. Diagramy zobrazujeme obvykle v horizontální rovině.

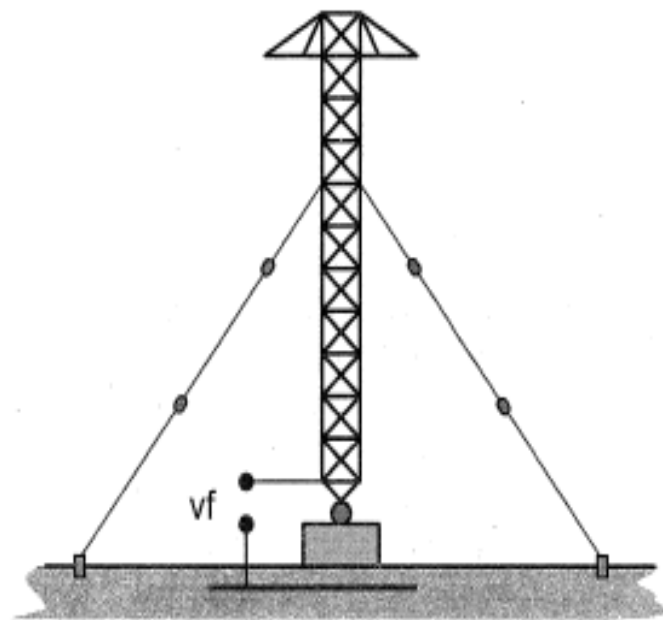
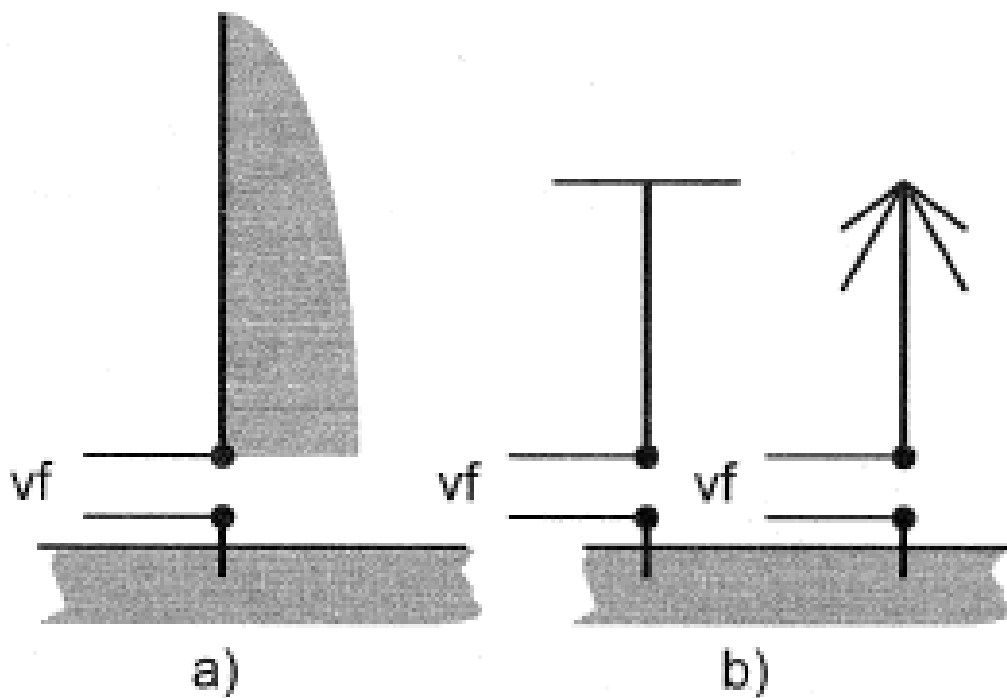
a) svislý dipól; b) půlvlnný dipól; c) dvouprvková anténa

Z obr. je vidět, že směrový diagram dipólu v horizontální rovině je kružnice, dipól tedy nevykazuje *směrové účinky*. Říkáme, že anténa je *všesměrová*. Půlvlnný dipól má směrový diagram ve tvaru osmičky. U směrového diagramu můžeme též určit *vyzařovací úhel antény*, který je dán místy na směrovém diagramu, kde poklesne vyzářený výkon z možného maxima na 50 %.

Větší množství anténních prvků vyzařovací úhel zmenšuje. Víceprvková anténa je proto směrová.

ANTÉNY PRO DLOUHÉ, STŘEDNÍ A KRÁTKÉ VLNY

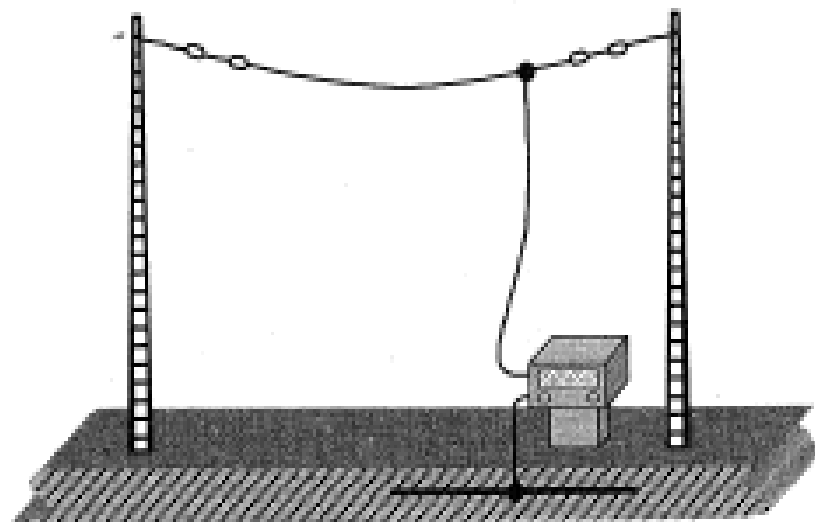
Pro tyto antény je charakteristické, že jejich rozměry jsou malé ve srovnání s délkou vlny.

Stožárová anténa vysílače velkého výkonu

DRÁTOVÁ ANTÉNA

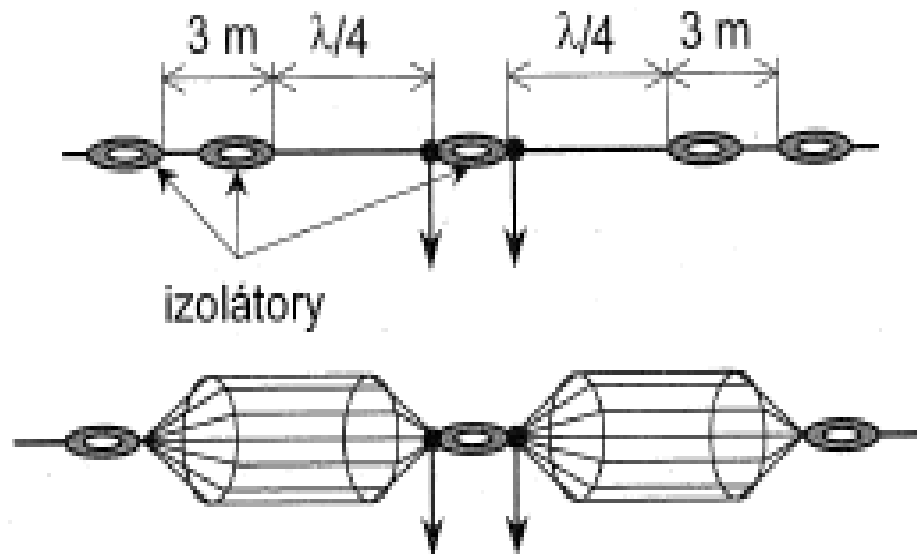
Jako nejjednodušší přijímací antény je možno použít vertikální vodič s horizontální částí, tzv. *drátovou anténu*

Drátová anténa

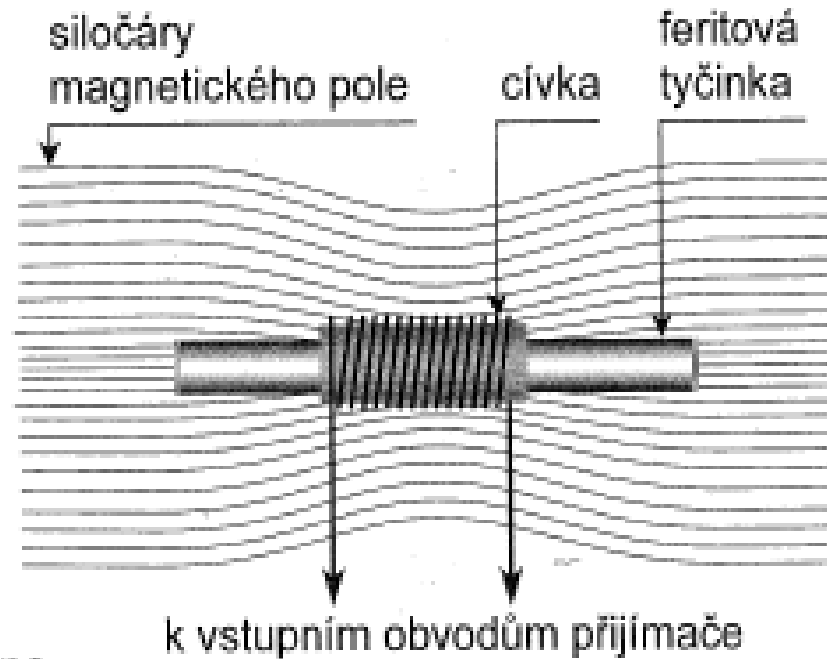
PŮVLNNÝ DIPÓL

Pro krátké vlny je vhodný tzv. symetrický *půvlinný dipól*. Pro zmenšení vstupního odporu se používá zvětšení průměru zářiče válcovou drátovou konstrukcí. Anténa má horizontální směrový diagram ve tvaru osmičky.

Půvlinný dipól a jeho praktické provedení

FERITOVÁ ANTÉNA

Feritová anténa

Anténa je tvořena feritovou tyčinkou asi 100 až 150 mm dlouhou a o průřezu kolem 1 cm^2 . Na tuto tyčinku (jádro) je navinuta cívka

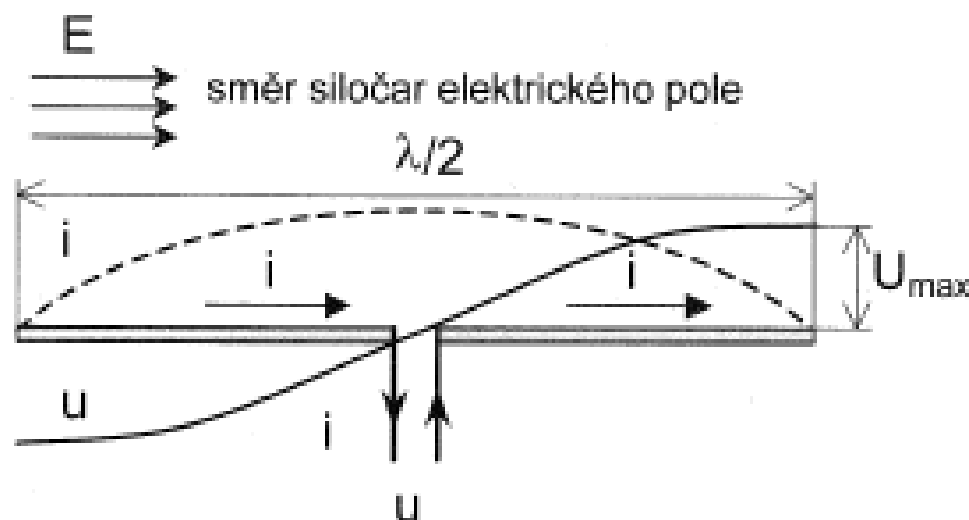
Ferit má značnou permeabilitu, a tak soustřeďuje magnetické pole vysílané rozhlasovými stanicemi.

ANTÉNY PRO VKV A UKV

K příjmu VKV je nutno použít zvláštních antén, u nichž je základem tzv. *laděný dipól*.

Laděný dipól (laděná anténa) má geometrickou délku v určitém poměru k délce elektromagnetické vlny. Pro příjem DV, SV a KV není třeba laděné antény použít, nehledě na příliš velké rozměry, které by anténa měla. V nejjednodušším případě je laděný dipól tvořen dvěma vodivými prvky, umístěnými v jedné rovině. Celková délka obou prvků je stejně velká jako je poloviční vlnová délka $\lambda/2$. Proto takovému dipólu říkáme *půlvlnný dipól*

Půlvlnný dipól má vstupní impedanci čistě reálnou a její velikost je $Z = \frac{U}{i} = 75 \Omega$.

Půlvlnný dipól

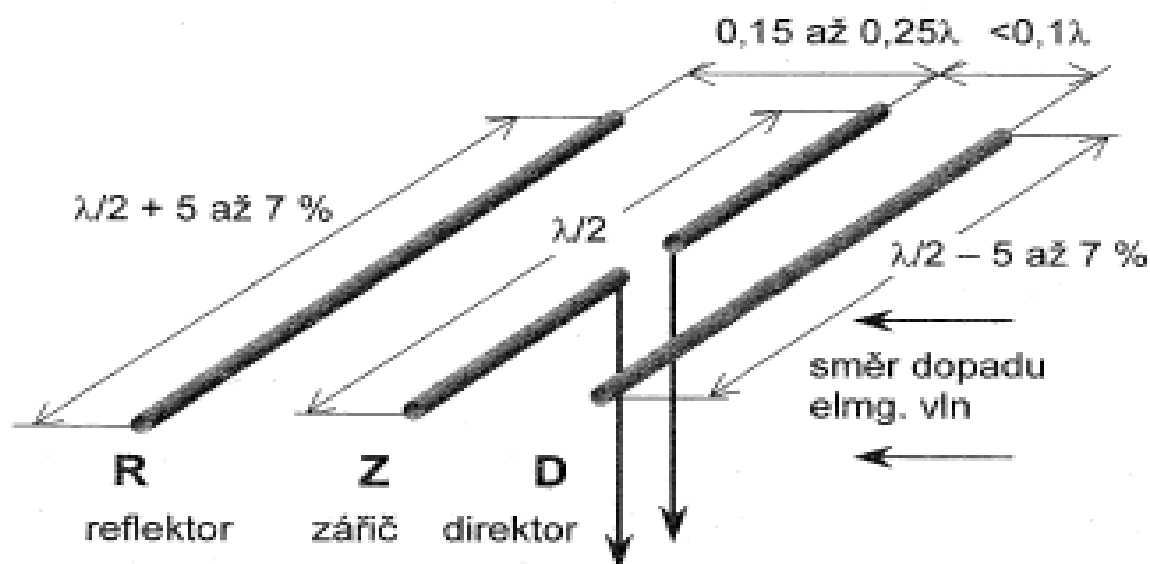

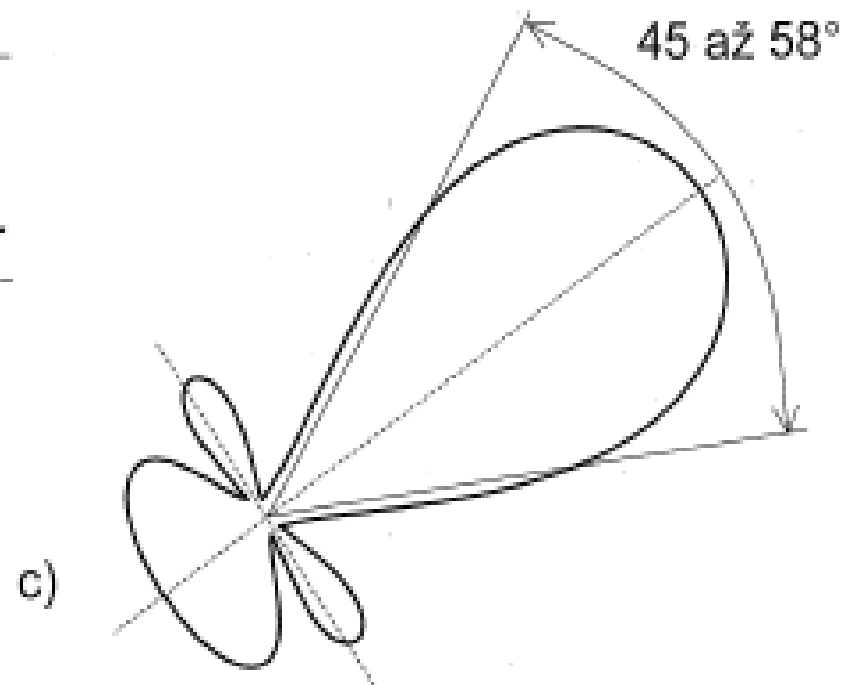
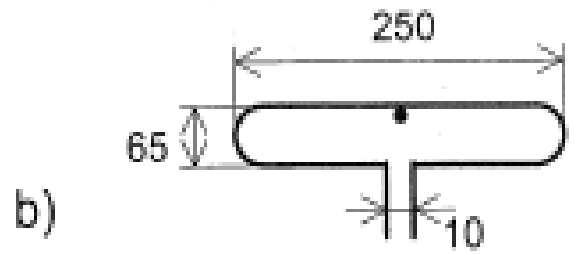
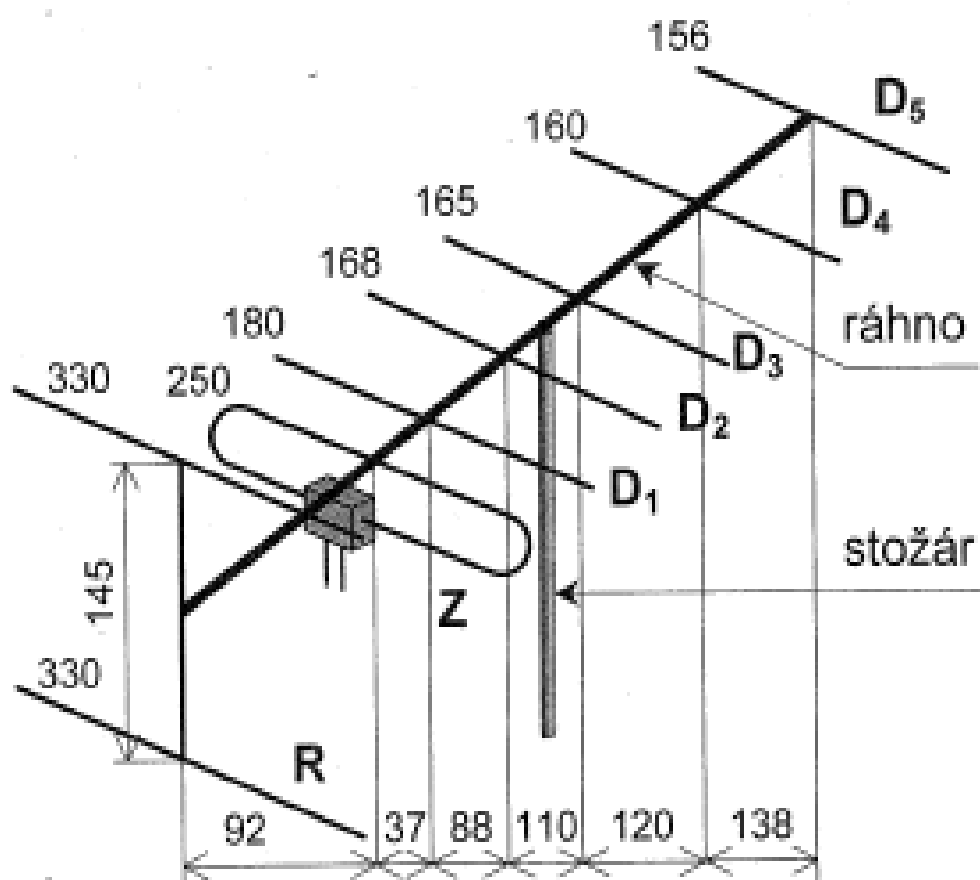
Antény nazvané dle svého japonského objevitele využívají vazby záření.

Tento typ antény je pro svou jednoduchost a robustnost dnes nejvíce používanou anténou pro VKV-FM a všechna televizní pásma.

Hlavním znakem antén typu Yagi je, že k dipólu, ke kterému je připojen vysokofrekvenční napáječ a kterému z právě uvedených důvodů říkáme *zářič*, je dozadu ve směru příjmu v přesné vzdálenosti přidán jeden nebo více prvků poněkud delších (o 5 % až 7 %) než je zářič. Těmto prvkům říkáme *reflektory*.

Ve směru příjmu jsou opět ve velmi přesných vzdálenostech umístěny prvky kratší než zářič, a to tak, že směrem od zářiče jsou zpravidla tyto prvky postupně vždy kratší. Těmto prvkům říkáme *direktory*. Reflektory a direktory označujeme jako pasivní prvky, neboť nejsou, na rozdíl od aktivního prvku zářiče, napájeny.

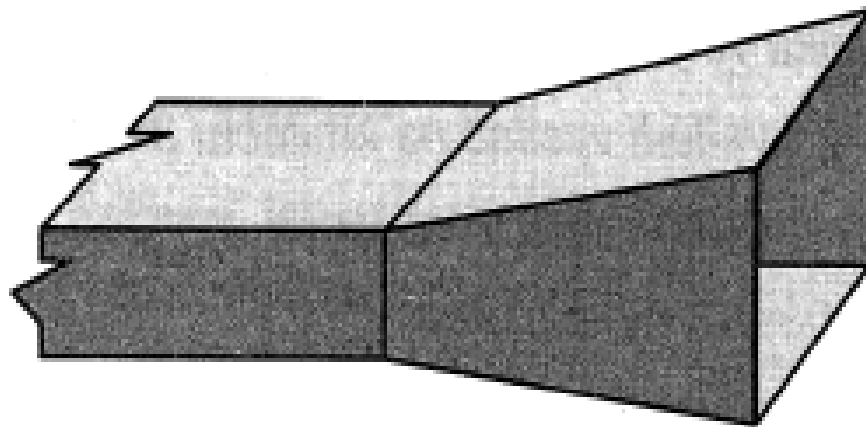

Osmiprvková anténa s dvojitým reflektorem
 a) konstrukce; b) zářič; c) vyzařovací diagram

ANTÉNY PRO DM A CM VLNY**TRYCHTÝŘOVÉ ANTÉNY**

Trychtýřová anténa je v principu otevřený konec vlnovodu – jak znázorňuje

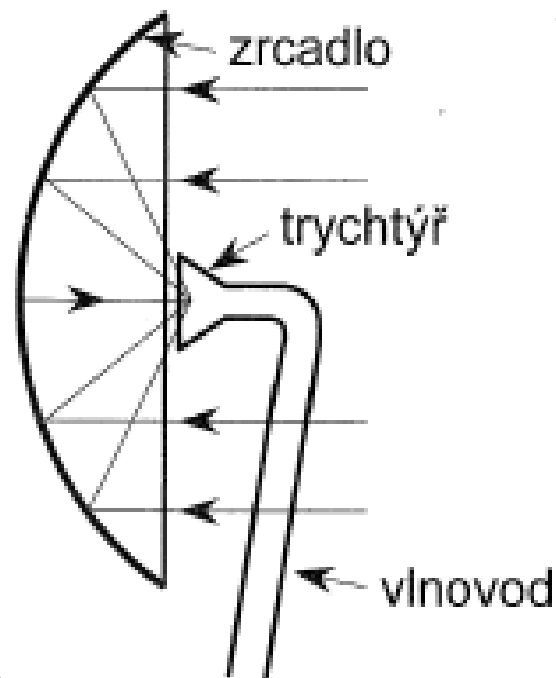
Trychtýřová anténa

Trychtýřové antény mají poměrně velký směrový účinek. Samotné trychtýřové antény se používají velmi zřídka, ale jsou součástí řady složitějších antén, tzv. *zrcadlových*.

PARABOLICKÁ ANTÉNA

Paraboloid, dle kterého je anténa konstruována má tu vlastnost, že rovinné vlny se odrážejí od něho do jednoho místa – ohniska, kam se umísťuje trychtýřová anténa

Činitel směrovosti parabolické antény je neobyčejně vysoký a dosahuje řádu 10^4 .

Parabolická anténa

Antény

- Literatura a použité zdroje:
- Elektronika II , Jan Kesi, BEN Praha 2003, ISBN 80-7300-075-X, str.68-77.
- Autorem materiálů, pokud není uvedeno jinak, je vlastní tvorba autora.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ